

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 532/2017-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16 CbPv 17/2015 z 9. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“), sp. zn. 16 CbPv 17/2015 z 9. februára 2017 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením uložil sťažovateľke poriadkovú pokutu vo výške 300 € z dôvodu neposkytnutia súčinnosti pri znaleckom dokazovaní nariadenom zo strany konajúceho okresného súdu.

3. Okresný súd odôvodnil udelenie poriadkovej pokuty takto:

„Znalecká organizácia žiadosťou doručenou súdu 24. 10. 2016 požiadala o doplnenie podkladov potrebných na vypracovanie znaleckého posudku. Súd túto žiadosť zaslal právnej zástupkyňi žalovaných 1/ a 2/, ktorú zároveň upozornil, že je jej povinnosťou poskytnúť znaleckej organizácii potrebnú súčinnosť. Upozornenie súdu prevzala právna zástupkyňa žalovaných 1/ a 2/ dňa 28. 10. 2016. Znalec na dotaz súdu oznámil, že mu zo strany žalovaných 1/ a 2/ neboli zaslané žiadne podklady pre vypracovanie znaleckého posudku...

Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých rozhodnutiach konštatoval, že pre stranu sporu vyplýva procesná povinnosť prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania, poskytnutím náležitej súčinnosti súdu v záujme zabezpečenia plynulého postupu v konaní...

Na základe uvedeného súd uložil právnej zástupkyňi žalovaných 1/ a 2/ poriadkovú pokutu vo výške 300,- Eur, z dôvodu, že je v konaní úplne pasívna, nereagovala na žiadosť súdu, aby zaslala znalcovi podklady potrebné pre vypracovanie znaleckého posudku a túto svoju nečinnosť v konaní neospravedlnila včas a vážnymi okolnosťami.“

4. Sťažovateľka samostatným podaním z 21. februára 2017 žiadala o zrušenie rozhodnutia o uložení poriadkovej pokuty a argumentovala tým, že žiadosť súdu poslala svojmu klientovi, ktorý ju informoval, že je so znalcom v kontakte a že mu zaslal časť účtovnej agendy. Nesúhlasí teda s tvrdením, že bola v konaní pasívna, a uloženie pokuty považuje za omyl. Sťažovateľka okrem označenej žiadosti zaslala okresnému súdu aj žiadosť o odpustenie poriadkovej pokuty z 31. marca 2017, o ktorej okresný súd do dňa podania ústavnej sťažnosti nerozhodol.

5. Sťažovateľka je toho názoru, že okresný súd napadnutým uznesením zasiahol do jej práv chránených ústavou a dohovorom, a to z dôvodu, že:

„Poriadková pokuta bola uložená bez toho, aby existoval čo len jediný zákonný dôvod pre jej uloženie. Okrem iného sťažovateľke nie je ani zrejmé prečo Okresný súd

Banská Bystrica uložil poriadkovú pokutu práve jej, keď nie je sporovou stranou v konaní a ani jej v konaní nebola uložená žiadna povinnosť.“

Sťažovateľka v tejto súvislosti ďalej argumentuje:

„Zákonom ustanovené poriadkové opatrenia sú krajnými opatreniami, ktoré má súd využiť až potom, ako sa miernejšie prostriedky minuli svojim účinkom (napr. napomenutie). ... Z ústavného hľadiska musí byť poriadková pokuta uložená v súlade so zákonom, musí spočívať na relevantných dostatočných dôvodoch a musí byť pritom zachovaný aj primerane vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami (vrátane výšky pokuty) a sledovaným cieľom, teda súd musí mať preukázané, že uloženie poriadkovej pokuty je odôvodnené...“

Nielenže sťažovateľke bola poriadková pokuta uložená bez právneho dôvodu, ale sťažovateľka nebola ani o možnosti uloženia poriadkovej pokuty poučená a už vôbec nie o tom, že poriadková pokuta môže byť uložená jej a nie sporovej strane, ktorú v konaní zastupuje. Sťažovateľke bola len doručená žiadosť, v ktorej súd žiadal o poskytnutie súčinnosti a nie výzva... Uloženie poriadkovej pokuty sťažovateľke má prvky šikanujúceho postupu voči nej ako právnej zástupkyňi žalovaných.“

6. Na základe uvedeného sťažovateľka v petite sťažnosti žiadala vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej označených základných práv podľa ústavy a dohovoru uznesením okresného súdu a napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Ústavný súd preskúmal sťažnosť, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva napadnutým uznesením okresného súdu v tom smere, či sú dané dôvody brániace prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie, pričom sa v prvom rade zamerlal na to, či interpretácia práva okresným súdom mohla mať za následok porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Ústavný súd konštatuje, že podstatu sťažnosti tvorí tvrdenie sťažovateľky, že okresný súd nesprávne vyhodnotil jej pasivitu v konaní, a preto sťažovateľka považuje uloženie poriadkovej pokuty bez právneho základu, navyše zdôrazňuje, že okresný súd k jej uloženiu pristúpil bez akéhokoľvek upozornenia vopred.

12. Ústavný súd k námietkam sťažovateľky v prvom rade konštatuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, neprislúcha mu hodnotiť správnosť skutkových záverov, či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, tak ako to požaduje sťažovateľka vo svojej sťažnosti, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov.

Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

13. Ústavný súd je toho názoru, že uznesenie okresného súdu je odôvodnené v ústavne konformnom rámci a nemožno dospieť k názoru, že by ho bolo potrebné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Sťažovateľka nespochybňuje skutočnosť, že jej bola doručená žiadosť o súčinnosť, a nie je sporné ani to, že sama priamo na túto žiadosť nereagovala. Ústavný súd vzhľadom na túto skutočnosť, ako aj na procesný charakter uznesenia o uložení pokuty s odvolaním sa na § 102 Civilného sporového poriadku konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu nemá znaky, ktoré by popierali zmysel práva na súdnu ochranu či znaky svojvôle alebo arbitrárnosti. Uloženie poriadkovej pokuty bolo v súlade so zákonom a nemožno sťažovateľke prisvedčiť ani v tom smere, že by sa na jej uloženie vyžadovalo akékoľvek upozornenie vopred. Ústavný súd ďalej konštatuje, že sťažovateľkou nastolená požiadavka proporcionality uloženej pokuty nemá ústavnoprávny rozmer (pokiaľ pokuta bola uložená v zákonom ustanovenom rozsahu).

14. Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd uvádza, že v danom prípade v súlade s jeho doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 358/08) vzhľadom na predmet sporu ide o vec nižšej významnosti (o tzv. bagateľnú vec), kde uplatnenie riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku nie je považované za efektívne. Ak potom Civilný sporový poriadok vylučuje v tejto prieskum rozhodnutí vydaných prvostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne.

15. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05).

16. O taký prípad išlo aj v prerokovávanej veci, preto ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že porušenie základného práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ústavy a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy videla sťažovateľka iba v súvislosti s porušením práva na súdnu ochranu a v dôvodoch už uvedených, bližšiu argumentáciu k označeným článkom neuviedla. Ústavný súd preto považuje sťažnosť za neopodstatnenú aj v tejto časti.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch sťažovateľky uplatnených v jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017